

انتقاد عارف از دخالت در درمان

معاون اول رئیس جمهور بر لزوم جبران عقب‌ماندگی در زمینه سلامت الکترونیک و ایجاد معماری هوشمند برای نظام سلامت تأکید کرد. محمدرضا عارف همچنین دخالت‌های غیر تخصصی در زمینه بهداشت و درمان را یک مشکل دیگر دانست: «گاهی افرادی که تخصص پزشکی ندارند در این زمینه فعالیت کرده و از آن سو گاهی پزشکان به فعالیت‌های غیر تخصصی روی می‌آورند. البته سرانه پزشک متخصص نسبت به جمعیت کشور خیلی خوب است اما مشکل در توزیع عادلانه این متخصصان در کشور است. نه با زور، نه با افزایش پرداختی و نه با سهمیه‌بزه دادن، این مشکل حل نمی‌شود ولی برنامه سلامت الکترونیک می‌تواند این مشکل را حل کرده و دسترسی مناطق محروم به پزشک متخصص را تسهیل کند.» او در اولین جلسه کارگروه سلامت الکترونیک با بیان اینکه مسئله سلامت الکترونیک بسیار مهم است ولی تاکنون در کشورمان مغفول واقع شده است، گفت: «در این زمینه حتی از نرخ متوسط دنیا هم عقب هستیم. البته بخشی از این شرایط به‌دلیل کمبود امکانات و عدم دسترسی بسیاری از بخش‌های کشور به شبکه‌ها وسامانه‌های الکترونیکی مربوط است.»

هشدار درباره پزشکان قلبی

رئیس پلیس فتا تهران گفته است که در چندماه گذشته بیش از ۴۰۰ صفحه اینستاگرامی درمان و زیبایی بررسی شده و ۶۰ مورد با دستور قضایی مسدود شده‌اند. بسیاری از این افراد پزشک نیستند. داوود معظمی‌گودرزی در این‌باره گفت: «بسیاری از این افراد پزشک نیستند، بلکه دلالاتی هستند که بیماران را به مطب‌های زیرزمینی می‌برند.» رئیس پلیس فتا تهران ادامه داد: «در میان آن‌ها فردی با مدرک دیپلم که دوسوم دندان‌های یک نفر را کشیده بود، بازداشت شد.» او به مردم توصیه کرد: «سلامتتان را دست هر اینستاگرامی نسپارید. پزشک واقعی نیازی به زرق‌وبرق مجازی ندارد.»

اثر قطعی‌های آب بر کیفیت آب

رئیس مرکز سلامت محیط و کار وزارت بهداشت درباره نظارت بر شبکه آب‌رسانی در روزهای کم‌آبی توضیح‌حاتی داد. به گزارش ایسنا، محسن فرهادی با بیان اینکه یکی از وظایف اصلی و مهم وزارت بهداشت نظارت بر سلامت آب شرب است، گفت: «متأسفانه، قطع آب ممکن است سبب آفت شاخص‌های بهداشتی آب شود. منظور این است که قطع آب می‌تواند سبب خطر مکش منفی و افزایش کدورت مقطعی آب شود، همچنین قطع آب می‌تواند «بیوفیلم‌ها» داخل لوله را آزاد کند که به‌صورت کدورت دیده می‌شود.» او با بیان اینکه با بحران کم‌آبی مواجه هستیم، گفت: «متأسفانه با خشکسالی و کم‌آبی در برخی استان‌ها به‌ویژه استان تهران مواجه هستیم. نظارت‌های سیستم آب‌رسانی به‌طور معمول بررسی و تست‌های میدانی مانند کلرسنجی است؛ یعنی میزان کلر موجود در آب را با دستگاه‌های پرتابل که در اختیار داریم، اندازه‌گیری می‌کنیم. همچنین بررسی میزان کدورت آب که یکی از پارامترهای مهم در بهداشت آب محسوب می‌شود، انجام می‌دهیم.»

گزارش دانشگاه

استادان دانشگاه می‌گویند اجرای طرح کاهش سال‌های تحصیل به کیفیت آموزش لطمه جدی می‌زند و هدف از اجرای آن مشخص نیست

کم‌بود بودجه، دانشگاه خلاصه

مدیرکل دفتر برنامه‌ریزی آموزش عالی وزارت علوم در گفت‌وگو با «هم‌میهن»: کاهش سنوات تحصیلی به تسریع ورود متخصصان به بازار کار کمک می‌کند

نسیم سلطان‌بیگی

خبرنگار گروه جامعه

وزارت علوم در حال بررسی طرحی است که براساس آن مدت تحصیل در مقاطع تحصیلی دانشگاهی با کاهش جدی روبه‌رو می‌شود؛ طرحی که صدای اعتراض جامعه دانشگاهی را بلند کرده است. استادان دانشگاه‌های برتر ایران معتقدند وزارت علوم به‌دلیل کمبود بودجه قصد دارد چنین طرحی را اجرایی کند در حالی‌که نتیجه آن کاهش شدید کیفیت آموزش خواهد بود. به گفته آنها کم‌شدن هر سال تحصیلی، کاهش ۳۰ درصدی هزینه برای وزارتخانه را در پی خواهد داشت اما ازسوی دیگر، اعتبار علمی دانشگاه‌ها و کیفیت آموزش را با آسیب جدی مواجه می‌کند. آنها به وزارتخانه پیشنهاد می‌دهند که به‌جای اجرا کردن چنین طرح‌هایی به سمت تنوع‌سازی دانشگاه‌ها بروند و ماموریت‌های مختلف متناسب با نیازها و امکانات دانشگاه‌ها برای آنها تعریف کنند. روند پذیرش ورودی‌های دانشگاه را اصلاح کنند و کسانی که توانایی‌های مهارتی و عملی دارند در دانشگاه‌هایی که مناسب آنهاست، پذیرش شوند. آنها معتقدند، این سیاست‌ها ادامه سیاست «چمن‌زنی» است که پیش‌تر هم در وزارت علوم وجود داشته که می‌خواهد همه چمن‌ها را یک‌اندازه و یک‌قد کوتاه کند در حالی‌که همه دانشگاه‌های کشور امکانات و ظرفیت‌های یکسانی ندارند. وزارت علوم با کنون صنفی استادان دانشگاهی و اساتید دانشگاه شریف درباره اجرای این طرح مشورت نکرده و این موضوع برای آنها تعجب‌برانگیز شده چون انتظار دارند دولت برای گرفتن چنین تصمیماتی از مشورت افراد دانشگاهی استفاده کند؛ نه نیروهای پشت‌میزنشین. این در حالی است که وزارت علوم اعلام کرده، بیش از ۲۰۰ استاد دانشگاه برای مشورت و بررسی این طرح کمک گرفته و کارگروهی برای این موضوع در معاونت آموزشی راه‌اندازی کرده است. دهم آذرماه بود که وزیر علوم اعلام کرد، طول دوره تحصیل در دانشگاه برای مقاطع کارشناسی، کارشناسی ارشد و دکتری کوتاه‌تر خواهد شد و به‌دلیل کمبود بودجه، یک‌هفته‌ای تغییر خواهد کرد. سال‌هاست که کاهش سنوات تحصیل به دغدغه وزارت علوم بدل شده است. آفرین، یکی از دانشجویان دانشگاه علم و صنعت است و به «هم‌میهن» می‌گوید، در سال ۱۳۹۷ براساس نامه‌ای که معاون آموزشی وقت و هیئت‌امنی دانشگاه نوشتند به آنها اعلام کردند که سنوات برای دانشجویان ورودی سال ۱۳۹۵ به‌بعد هشت ترم خواهد بود. این مسئله اعتراض دانشجویان را در پی داشت و در نهایت معاونت آموزشی دانشگاه اعلام کرد، مصوبه کاهش سنوات معلق می‌شود. اما این تعلیق تنها تا سال ۱۴۰۱ ادامه داشت: «در سال ۱۴۰۱ که ورودی‌های ۹۷ و ۹۸ ترم‌های پایانی‌شان را می‌گذرانند با این بخشنامه مواجه شدند که شهریه ترم ۹ را باید واریز کنند.» صدای اعتراض بلند شد اما پیگیری آموزشی از سوی دانشگاه اتفاق نیفتاد: «در همان سال هم قیمت آزادسازی مدرک را افزایش دادند و ازسوی دیگر در میانه اعتراضات اجتماعی سال ۱۴۰۱ هم بود و به‌همه این دلایل پیگیری چندان نشد.» به گفته آفرین، تعدادی از دانشجویان به‌دلیل اعتراضات سال ۱۴۰۱ در همان ترم تعلیق، به سنوات‌شان اضافه و مجبور به پرداخت شهریه شدند: «دانشگاه این موضوع را در علم و صنعت به‌شکلی بی‌سروصدا تا لحظه آخر پیش برد. آنها این بخشنامه را مسکوت نگه داشتند و ما با اجرای ناگهانی آن مواجه شدیم. سنوات از همان زمان هشت‌ساله شد.» در دانشگاه امیرکبیر هم دانشجویان در نهایت با شکایت به دیوان عدالت اداری در سال ۱۴۰۰ توانستند سنوات ۱۰ ترم را ثابت نگه دارند: «اما ورودی‌های جدید مشمول این موضوع نبودند. سال ۱۴۰۲ آنها به ریاست جمهوری نامه‌زدند و خواستند دیوان عدالت اداری اجازه پیگیری مصوبات شورای عالی انقلاب فرهنگی را داشته باشد. این استثنایی است که براساس قانون، مصوبات این شورا، قابل شکایت و پیگیری از سوی وزارت علوم نیست.»

شفافیت گم‌شده در نگاه‌های مدرک‌سازی

یکی از اصلی‌ترین گلابه‌های دانشجویان، نبود شفافیت در سیستم دانشگاهی است. آفرین می‌گوید، مصوبات هیئت‌امنی دانشگاه که سنوات را تغییر می‌دهد هیچ‌گاه منتشر نشده و جلسات آنها و مصوبه‌ای که تعیین می‌شود با مهر و امضاء برای دانشجو منتشر نمی‌شود. یکی از درخواست‌های دانشجویان همواره این بوده که این مصوبات روی سایت دانشگاه به‌شکلی شفاف گذاشته شود؛ اما این اتفاق نیفتاده است: «کاهش مدت تحصیل برای دانشجویان کارشناسی به این دلیل است که دانشگاه‌ها به ورشکستگی نزدیک شدند و تلاش دارند از هر گوشه دانشگاه، کسب درآمد کنند که بتوانند همانی که هست را نگه دارند. اما کاهش سنوات کارشناسی به‌معنای کاهش طرح درس‌هاست که کیفیت آموزش را زیر سؤال می‌برد؛ مگر اینکه دروسی حذف شود که به متخصصی نیاز ندارد و این دورس، بیشتر عمومی با معارف هستند.» آفرین معتقد است، اجرای طرح کاهش دوره تحصیلی برای لیسانس در رشته‌های فنی امکان‌پذیر به‌نظر نمی‌رسد و دانشگاه‌ها پس از آنکه با کمبود بودجه مواجه شدند «بنگاه‌های درآمدزایی» ایجاد کردند: «دولت بودجه دانشگاه را کم کرده و دانشگاه برای خودش بنگاه درآمدزایی از طریق گرفتن دانشجویان خارجی می‌سازد که درآمد یورپی ایجاد می‌کند. بخش‌های مختلف دانشگاه به شرکت‌ها و شتاب‌دهنده‌ها اجازه داده می‌شود اما از بودجه‌های دیگر جابا کم نمی‌کنند. مشخص نیست بودجه دانشگاه در چه قسمت‌هایی استفاده می‌شود.» هفدهم خردادماه سال ۱۴۰۳، قانون «شفافیت قوای سه‌گانه، دستگاه‌های اجرایی و سایر نهاده‌ا» ابلاغ شد و قرار بود در مدت چهارماه تمام نهاده‌ا و دستگاه‌های اجرایی داده‌ها و اطلاعات مورد نیاز را منتشر کنند؛ اتفاقی که تا همین امروز هم به‌طور کامل نیفتاده است. آفرین می‌گوید در آن زمان برخی از دانشگاه‌ها این کار را کردند و اطلاعات‌شان را در سامانه شفافیت بارگذاری کردند، اما پس از مدتی دیگر به‌روزرسانی نشدند و بسیاری از دانشگاه‌ها هم به آن سمت نرفتند: «بودن سامانه شفافیت می‌تواند مشخص کند بودجه دانشگاه صرف چه چیزی می‌شود که نیاز به کاهش دروس و سنوات برای سرپا نگه داشتن دانشگاه دارند.» عرفان، ورودی سال ۱۴۰۰ به دانشگاه نوشیروانی بابل است. او به «هم‌میهن» می‌گوید، چارت تحصیلی برای ورودی‌های سال ۱۴۰۴ در دانشگاه آنها تغییر کرده و برخی از دروس که برای آنها سه‌واحدی بوده، دو واحدی شده یا واحدهای عملی آنها بیشتر شده است: «اساتید به ما می‌گویند این رویه مفیدتر بوده است. در دانشگاه ما آنچه در طرح جدید برای دانشجویان دانشجو وارد شد و دکتر اجرا کنند در حال حاضر برای دانشجویان غیرایرانی اجرامی‌شود. آنها باید معدل مناسب داشته باشند و برای دکتری به‌جای اینکه مانند دانشجویان ایرانی ابتدا کنفرانس بدهند، سپس برای آزمون جامع و پایان‌نامه اقدام کنند، می‌توانند یکی از این مراحل را انتخاب کنند.» او معتقد است، این رویه برای دانشجویان فنی رویه بهتری است اما بستگی به تغییراتی که در واحدهای درسی داده می‌شود، دارد. به گفته او کوشش امن تحصیل، هر سال هزینه چندبرابری را به دانشجویان تحمیل می‌کند: «من فکر می‌کنم کاهش سنوات به‌نفع دانشجویانی است که توان مالی پرداخت هزینه‌های تحصیل برای مدت زمان طولانی را ندارند.» علیرضا هم دانشجوی مقطع فوق لیسانس دانشگاه علامه طباطبائی است و به «هم‌میهن» می‌گوید با همین شرایط فعلی برای اتمام واحدهای درسی با کمبود زمان مواجه‌اند: «بسیاری از استادان مجبورند برای به پایان رساندن واحدهایشان براساس چارت درسی که در نظر گرفته شده، در روزهای پایانی هفته کلاس اضافه برای ما برگزار کنند و مشخص نیست قرار است به چه شکلی این کاهش زمان تحصیل رخ دهد.» او معتقد است کاهش دروس عمومی و درس‌های غیرمرتبط با رشته تحصیلی مانند وصایای امام خمینی، حدود یک نیم‌سال از مدت تحصیل آنها کم می‌کند: «اما اگر بخواهند

برخی از دروس تخصصی را کم کنند که در این صورت به دانشجو و کیفیت آموزشی دانشگاه ضربه‌زدند. چون رشته‌های علوم انسانی تفسیری و تحلیلی است و نمی‌توان مباحث را نصفه و نیمه خواند.» او معتقد است فوق لیسانس یک مقطع میانی است که یکی از اهداف اش یادگیری پژوهش است: «نمی‌شود در یک‌سال، هم پژوهش کردن آموخت، هم مفهومی پیچیده را به‌شکل علمی یاد گرفت. به‌ویژه برای دانشجویانی که از رشته‌های غیرمرتبط در مقطع فوق لیسانس شرکت کردند این یادگیری سخت‌تر هم می‌شود. در نهایت آنها باید پایان‌نامه هم ارائه دهند و مدت زمان یک‌سال یا یک‌سال و نیم تناسبی با حجم تحصیلی این مقاطع ندارد.» او در کلاس‌های دانشگاه، افرادی را دیده که برای افزایش حقوق وارد دانشگاه شده بودند: «این طرح، تحصیل را آسان‌تر هم می‌کند و افراد بیشتری برای صرفاً گرفتن مدرک وارد دانشگاه می‌شوند.» دانشجویان از سال ۹۸ به‌بعد این احساس را داشتند که دانشگاه به بنگاه مدرک‌سازی تبدیل شده: «جایی برای کار پژوهشی نبود و این در حالی است که ما علوم انسانی می‌خواندیم اما به سمت بازار کار سوق داده می‌شدیم. احساس می‌کنم اجرای این طرح و پولی‌سازی که در دانشگاه اتفاق افتاده همچنان این روند بنگاه مدرک‌سازی با شدت بیشتری ادامه خواهد داشت.»

تحولی که دانشگاهیان نمی‌خواهند

وزارت علوم اعلام کرده که طرح کاهش دوره تحصیلی در دانشگاه‌ها در دست‌بررسی است و هنوز به‌مر حله تصمیم‌گیری نرسیده است. این وزارتخانه در معاونت آموزشی کارگروهی تخصصی برای بررسی این طرح ایجاد کرده و رضا نقی‌زاده، مدیرکل دفتر برنامه‌ریزی آموزش عالی وزارت علوم درباره نهاده‌ا و افراد شرکت‌کننده در این کارگروه به «هم‌میهن» می‌گوید، موسسه تحقیقات سیاست علمی کشور، موسسه پژوهش و برنامه‌ریزی آموزش عالی و دانشگاه‌های ملی مهارت و جامعه علمی کاربردی برای مقاطع کاردانی موسسات و پژوهشکده‌هایی هستند که زیر نظر کارگروهی تخصصی در معاونت آموزشی فعالیت می‌کنند: «۲۰۰ عضو هیئت‌علمی هم در این کارگروه حضور دارند و در و تلاشند تا طرح وزارت علوم برای کاهش سنوات تحصیلی را به‌عشر بنشانند.» طرحی که مخالفان بسیاری دارد. اودر باره دلایل وزارتخانه برای اجرای این طرح می‌گوید: «سرعت تحولات علمی و نیازهای روزافزون کشور ایجاب می‌کند که مسیر تربیت نیروی انسانی متخصص چابک‌تر، کوتاه‌تر و کارآمدتر شود، مشروط بر آنکه کیفیت آموزشی حفظ شود.» به گفته او بررسی این موضوع در دفتر برنامه‌ریزی آموزش عالی سابقه طولانی دارد: «بررسی‌های میدانی و مطالعات تطبیقی نشان می‌دهد که در مقایسه با بسیاری از کشورها، دوره‌های آموزشی در ایران طولانی‌تر است و گلوگاه‌های غیرضروری متعددی دارد. این در حالی است که به‌ویژه در دوره تحصیلات تکمیلی شرایط کلان اقتصادی، اشتغال دانشجویان تحصیلات تکمیلی و حضور غیرموقت آنان در دانشگاه بر طولانی‌شدن سنوات تأثیر می‌گذارد. در کنار تحول در برنامه‌ریزی آموزشی، نظام آموزش عالی نیازمند بازنگری جدی براساس تفکیک سنجش از پذیرش و اجرای دقیق بند (ب) ماده ۹۶ برنامه هفتم پیشرفت کشور است.» در این بند آمده است: «به دانشجویان مستعد و ممتاز دانشگاه‌ها در رشته‌های مورد نیاز کشور، در سقف ۲۰ درصد ظرفیت رشته محل‌های روزانه که بر مبنای ظرفیت سال اول برنامه‌پذیرش می‌شوند، با شرط حفظ کیفیت آموزشی، کمک‌هزینه تحصیلی از طریق صندوق رفاه دانشجویان پرداخت می‌شود.» نقی‌زاده اعلام می‌کند که این طرح نسخه واحد نیست و برای همه رشته‌ها به‌شکلی یکسان اجرایی‌شود: «رشته‌هایی که واحدهای آزمایشگاهی زیادی را دربروز دارند، ممکن است تنها یک نیم‌ترم از آنها کم‌شود. در مطالعات تطبیقی در حال بررسی این موضوعات هستند که چه رشته‌هایی نیازمند کمتر شدن واحدهای درسی هستند و چه واحدهایی قابل ادغام هستند.» نقی‌زاده کاهش سنوات تحصیلی را فرصتی برای بازطراحی برنامه‌های درسی، ارتقای مهارت‌های کلیدی همچون تفکر نقادانه، سواد دیجیتال و مهارت‌های ارتباطی و نزدیک‌تر شدن مسیر آموزش به نیازهای واقعی بازار کار می‌داند: «تحقق این هدف نیازمند درک تفاوت‌های میان رشته‌ها و اعطای انعطاف‌پذیری بیشتر به دانشگاه‌هاست.» به گفته او بسیاری از دانشگاه‌های معتبر، دوره کارشناسی را به‌صورت سه‌ساله ارائه می‌کنند و همچنان بالاترین استانداردهای آموزشی را حفظ کرده‌اند: «حذف دروس غیر ضروری، آموزش مبتنی بر پروژه و رویکردهای مسئله‌محور از جمله عوامل مؤثر در موفقیت این مدل است که می‌تواند الگوی مناسبی برای بازنگری در دوره کارشناسی در ایران باشد.» در کارگروه معاونت آموزشی قرار است همه ابعاد طرح بررسی شود و لزوماً سه یا سه‌ساله نباشد: «اساتید به ما می‌گویند این رویه مفیدتر بوده است. در دانشگاه ما آنچه در طرح جدید برای دانشجویان دانشجو وارد شد و دکتر اجرا کنند در حال حاضر برای دانشجویان غیرایرانی اجرامی‌شود. آنها باید معدل مناسب داشته باشند و برای دکتری به‌جای اینکه مانند دانشجویان ایرانی ابتدا کنفرانس بدهند، سپس برای آزمون جامع و پایان‌نامه اقدام کنند، می‌توانند یکی از این مراحل را انتخاب کنند.» او معتقد است، این رویه برای دانشجویان فنی رویه بهتری است اما بستگی به تغییراتی که در واحدهای درسی داده می‌شود، دارد. به گفته او کوشش امن تحصیل، هر سال هزینه چندبرابری را به دانشجویان تحمیل می‌کند: «من فکر می‌کنم کاهش سنوات به‌نفع دانشجویانی است که توان مالی پرداخت هزینه‌های تحصیل برای مدت زمان طولانی را ندارند.» علیرضا هم دانشجوی مقطع فوق لیسانس دانشگاه علامه طباطبائی است و به «هم‌میهن» می‌گوید با همین شرایط فعلی برای اتمام واحدهای درسی با کمبود زمان مواجه‌اند: «بسیاری از استادان مجبورند برای به پایان رساندن واحدهایشان براساس چارت درسی که در نظر گرفته شده، در روزهای پایانی هفته کلاس اضافه برای ما برگزار کنند و مشخص نیست قرار است به چه شکلی این کاهش زمان تحصیل رخ دهد.» او معتقد است کاهش دروس عمومی و درس‌های غیرمرتبط با رشته تحصیلی مانند وصایای امام خمینی، حدود یک نیم‌سال از مدت تحصیل آنها کم می‌کند: «اما اگر بخواهند